

עיה:

עין משפט
נר מצוה

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

מסורת הש"ס

כט א מ"י פ"ח מהל'
א סוכני כ"ה הל"ג
טו"ס"ע א"ה"פ י"ו ס"פ
ח:

מוסף רש"י

כוחים גירי אריות.
בספר מלכים (ב' כ')
מפושט ויאלת ה' כסס
זה האריות, ויחסי
כחיו הם יושב מן
אזור המטה וקח מן
שאר מקומות (ב"ר יח.)
ועגרו כדמתי הם
נעלתי שומרי יבמות ב"ב.
והרי הם עובדי כוכבים
ממרים (והדברי ס"ג).
מין לעובד כוכבים בר'
שפסולו. הנה מתחמת
איה, ויהי וישאל כגון
שפסול לטן ילדו ו'
גוס ושמתי נעלתי היו
אלות מתומת כשיל
ניהם, ואם זה עליה עובד
כוכבים או עבד פסול
מתומת וכ"כ מהנה
(יבמות מה.) מי שיש
לו אלמנות וגרושין,
טען שפסול הוא דמי ממ
ועבד אין לו ופסול אל
בית איה ובי' ופסול. מי
קרא זה ופסול אל בית
איה מהנה מיה חלל.
ולא מפרטי ועבד (שם)
ועבד שאין לו אלמנות
וגרושין, שלא חספו לו
הם קידושין ושמתי אין הם
אלמנות עליה (שם ב"ב).

ורבי ישמעאל סבר לה כר"ע דאמר עובד כוכבים ועבד הבא
ע"ה בת ישראל הו"ד ממוז. הארץ נקוטטט ונרין פירוש
לפירושו מהו האיסור ו"ל דהיינו מהשטף דילמא ממוז כן ישראל
ישא כותיה שהיא עובדת כוכבים גמורה שהיא מכותי וכותיה
והיא עובדת כוכבים גמורה מאחר
לכותיה גירי אריות"ה וכן אמרל שמוז
לוקח עובדת כוכבים וא"ת אח"י
אלטרין לנימור דקסנר עובד כוכבים
ועבד הנא על בת ישראל הולד
ממור לימא הולד כשר וכ"ש דאיכא
למיחש טפי שלא משא לעובד כוכבים
וישמעל יש לומר אם הולד כשר א"כ
הוא הולך אחר העובד כוכבים
כדלמך כס"פ דלעיל (דף סו: טו.) ולכ"י
למיחש ילך אם משא לעובד כוכבים
אבל השמא דקסנר הולד ממור
א"כ הולך אחר אמו ואיכא למיחש
טפי שלא משא לעובד כוכבים אי
נמי דע"כ סבר ר"א הולד ממור
מחשבי כותי כמתני' כדני ספיקות
דהיינו ספק (וממרתו מיהו קשה לפי
הקוטטט דמשמע דכשום ענין כותי
לא ישא כותיה ולפירושו אם מקבלים
עליהם גירות גמור לכ"י למיחש
לניתי דאם נר מותר כממורת לכ"י
נראה לר"י לפרש דמי היכי כדנות
ישראל נעממו כן ה"י נעממו כן
ועבד כוכבים ויבין דקסנר עובד כוכבים
גבדי הנא על בת ישראל הולד ממור
איכא למיחש שמא אחד מהן ישראל
גמור שניול מישאל ישראלית והאחד
שמא ממור הוא מעובד כוכבים שגא
על בת ישראלית וא"ת איכא אשכחן
דקסנר ר"ע ועבד כוכבים ועבד
הנא על בת ישראל הולד ממור לא
אשכחן בשום דוכתא אלא משום
דלמך (יבמות דף מט.) מי ממור
מחייבי לארין בשלמא עבד איה ביה
לאו דלא יהיה קדש (דברים גג) אלא
עובד כוכבים היכן מלינו לאו כביאתו
אלדכיה כ"ד של שם גזרו עליו
כדמתי (בראשית לה) הוליאוס ותשרף
ואין כשרה לומר דעשה מיהא איה
ביה מההוא קרא דהוליאוס ותשרף

ר' אלעזר. דלמך כותי לא ישא כותיה סבר לה כר' ישמעאל כו'. לא
איתפרס הינא איתמר לא כמשנה ולא כביתא אלא משמעתא דר'
יוחנן ור' יהושע בן לוי דלמרי לקמן שלם מתלוקות כדבר: גירי
אריות סן. והרי הן כשאר עובדי כוכבים שנשאו בנות ישראל: ור'
ישמעאל סבר לה כר' עקיבא כו'.
דהא חייבי לארין הן הילך כותי לא
ישא כותיה דתרייכו ספיקי ממוזים
הם דיש לומר ככל אחד מהם הוא
בא מישאלית הנשאת לעובד כוכבים
והרי הוא ממור וזו בזה מכותי
וכותיה מעולס אי נמי איכא:
אלמנה וגרושה. ובה אל בית אביה
מי שיש לו אלמנות וגרושין בה שיש
לו קידושין הוא דלמי פוסלה כביאתו
לנשוי: השמא ממור הוי. הולד:
מיפסול כביאה מיבע"ל. ולמה לי
האי קרא אלא אין הולד ממור ס"ל
ואע"ג דלא תפסי ליה בה קידושין.
והא תמן (לעיל דף סו:) כל שאין לו
עליו קידושין הולד ממור דוקא ביש
לה ולו קידושין ע"י אחרים דומיא
דאשח אב דמתי לא ינא ממור
גביה: אע"פ שנתקו כ"ש וכו'
בלרום. שד"ש אומרים לרת ערוה
מתיבתא וכו' אומרים לית אל
מינשא לטוק בלא מליה כ"פ דבימות
(דף יב:.) מודים זה לזה שאין ממור
כו'. וכני העושים כב"ש ממורים
לכ"י הן דהוה לכו בני אשח אשח
במקום מלוא שהיא כרת אל בני
העושים כבית הלל לכ"ש אין ממורים
לפי שהן בני חייבי לארין שנשאת ימנה
לטוק בלא מליה: שלם מתלוקות כדבר.
בכותים וכהנים האמורים בקרא
שנעמעו בהם: כדכתיב ויעשו להם
מקוואם כהני כנמו. כספר מלכים
(ב' י') בני כותיים בגלות סתריב
שגלה העושים בניו יושע בן אלה:
מן סקולין. לשון קוף שהוא פסולת.
ל"א מוקלין הן מן העם לפסול:
ופטורין

א) סתריב סה: מוקין
ג) נדה ט: ביק לח:
יבמות ד: ע"ש. ט) יבמות
מה: ע"ש סח: טו"ס
סו: ג) (במ"י סמו:
לאו: ד) (במ"י סמו:
לסו: ה) יבמות י:
[וסתריב יבמות פ"א
ה"ב.] (לעיל כג. וי"ג.)
א) ס"א הקלוטס (ח) ע"ן
במה"כ: א) (ש"ס ו"ל
סח:.) (מ"י"א ס"ו סת"ג
ע"ש.) (בספרי ל כ"ך
אם ישאלו לגמרי: וישן
מה"כ: א) (ס' ונפ"ר:
מחזיק: א) (ל' ו"ל דלא
היה קדש. וכו'. וביה
מקנה ע"ש.) (ח' וישן
ערוה וזה ל' ע"ג.
א) (ב"ב מ"א מה הוי
מ"ל.) (ב"ב כג.
ע) (ויבמות מה ע"ג.
ח) (וע"כ מ"י ו"ל טו
ע"כ ד"ה ספ"ר.) (ל' וביה
לד"א כ"י ו"ל יבמות פ"א
ה"ו.) (ק' ו"י לעיל סח:
ובמות: שם כ"ב ד"ה
ו"ל.)

תורה אור השלם
1. ובה כהן כי תהיה
אלקנה וגרושה וי"ע אין
לה ושבח אל בית אביה
כעגריה מלוח אביה
חאבל וכל ד' לא יאכל
ויקרא כ"ג
2. ויהו יקרא אח"י
דעשו להם מקוואם
כהני כמות ידיו עשים
לקח בבית הבמות:
מלכים ב' ז' לב

מוסף תוספות
א א"י א"כא. ח"ס
הרא"ש. ב כדפרישות
לעיל בסוף האומר
כשהולד נקרא על
שם הגוי יצא סבל
ממדת. שם. [נ"מאצ
גוי נשא גיה. שם.
ד. כמי שתיקו ואסוף.
שם. ה. והוה ליה ישראל
גמור כשנא ממורת או
א"כא. ח"ר"ס.

וכד"י יעבד דלמך (לעיל דף סח.) מן הכל היה עושה ר' עקיבא ממורים ואפי' מחייבי עשה אין כשרה לומר כן דכ"י ישב קאמר מאחר
שאינו מפורש ואי משום דמתיב (דברים ו) בתן לא תתן לבנו ובתו לא תתן לבנך היינו אזכרה לתפיסת קידושין אבל אזכרתו לביאתו
לא שמעין ונרין לומר דיון קידושין מופסין כן הוי ממור דהא בלא מליה כדפי' בטרם האומר (לעיל דף סו: טו.) מיהו קשה דל"ל אליבא
ד"ר"ע דומיא דלגוסת אביו דלדידיה לא תפסי קידושי הא לאחריני תפסי שהרי ר"ע באנוסת אביו יליף דיש ממור מחייבי לארין כס"פ
המוכן (יבמות דף מט.) דמוקי לא יגלה כף אביו) באנוסת אביו וא"כ הוה ליה לנימור דלון ממור אלא דומיא דלגוסת אביו דכ"י אמרינן
לשאר הנאים דקסנר כששח אב הכתוב מדבר בענין דומיא דאשח אב דלדידיה לא תפסי בה קידושין הא לאחריני תפסי וי"ל דעל כדחת
ר"ע לא בעי דומיא דלגוסת אביו שהרי קסנר ר"ע יש ממור אפי' מחייבי לארין דלאו דשאר כגון עמוני ומואבי ואין בהן דומיא דלגוסת
אביו שהו לאו דשאר פירוש דקורבה אבל רבנן בעו דומיא דאשח אביו לל מילי: השתא כמור הוי טיפס"א בביאתו טיביע"א. ואם
תאמר תקשה דר' יוחנן אדר' יוחנן דהא שמעין לר' יוחנן דלמך בפרק החולץ (יבמות דף מד:) עובד כוכבים ועבד הנא על בת ישראל הולד ממור
וא"כ אלמנה וגרושה ל"ל השמא ממור הוי מיפסול כביאתו מיבעיא וא"כ הא דלמך ר' יוחנן משום ר' ישמעאל אלמנה וגרושה היינו
אליבא דר' ישמעאל רביה וליה לא ס"ל) ורבינו שמעון מקוני פירש דלאו הא בזה תליא ואפשר דליהו ממור ואפי"ה אינו פוסל כביאתו
דל"כ בפרק אלמנה לבי' (שם דף טט.) דפרין לר"ע דלמך אין קידושין מופסין כביאתו לארין ומאי כי תהיה ליש אשח אביו דרבי שפיר כי תהיה
אלמנה וגרושה ל"ל פירוש בשלמא לשאר הנאים דלמרי דקידושין מופסין כביאתו לארין ודרשי כי תהיה הכי אמר רחמנא הך דאית בהו
היה ומפקי מהאי קרא דנעלה לפסול לה שפסלה מן הכהונה אבל עובד כוכבים ועבד דלית בהו היה לא אהו מהאי קרא ולדידהו
אלטרין שפיר אלמנה וגרושה לעובד כוכבים ועבד כדפרשי' הכא משום ר' ישמעאל אלא לר' עקיבא דלמך אין קידושין מופסין כביאתו
לארין ודרבי כי תהיה ליש זר כי תבעל ליש זר כמו שאר פסולים וא"כ אלמנה וגרושה ל"ל והשתא לא קשה מידי דר' יוחנן אדר'
יוחנן דלע"ג דאית ליה כר' עקיבא כעובד כוכבים ועבד דהוי הולד ממור מיהו לא סבר כותיה בשאר חייבי לארין ודרבי שפיר כי תהיה
לית בהו היה כמו רבנן דר' עקיבא וא"כ אלטרין אלמנה וגרושה לעובד כוכבים ועבד מיהו הלשון ק"ק דקאמר השמא ממור הוי כו'
הוה ליה לנימור אלמנה וגרושה למה לי כדלמך בפרק אלמנה (שם דף טט.) ונראה לישב הכי השמא ממור הוי כעובד כוכבים ועבד
כמו שאר פסולין שיפסול כביאתו מיבעיא כמו בשאר פסולין דכי תבעל וא"כ אלמנה וגרושה ל"ל מתי תבעל נפקא ויהי"ר שלמה מטריווא"ש
מישב הכי השמא ממור הוי כעובד כוכבים וא"כ ביאתו ביאה ולא הוי כביאת כהנה דהולד אין ממוזי) מיפסול כביאתו מיבעיא כמו שאר פסולין:
שאין כמור אלא מאיסור ערוה ועגוש ברת. פירוש א"כ לא סבר ר' אלעזר כ"ר"ע ואע"ג דיש מנה הם (דף מד:) דלמך עובד כוכבים
ועבד הנא על בת ישראל הולד ממור ולא סבר כ"ר"ע דלמך אין קידושין מופסין כביאתו לארין מיהו הלשון דקאמר הכא שאין ממור
אלא מאיסור ערוה וכו' משמע דוקא מהני אבל עובד כוכבים ועבד הנא על בת ישראל אין הולד ממור ועלוי כי פריך ומי סבר ליה
כ"ר"ע והאמר ר' יוחנן משום ר' ישמעאל כו' הוי מ"י לטני דלע"ג דר' ישמעאל לא ס"ל כ"ר"ע דלמך יש ממור מחייבי לארין אפי"ה מ"י
סבר דעובד כוכבים ועבד הנא על בת ישראל הולד ממור לא הוי מרין ליה הכי משום דלשכחן דר' אלעזר לית ליה עובד כוכבים
ועבד הנא על בת ישראל הולד ממור לא חש לתך דברי ר' ישמעאל דהא לא מייתי ר' ישמעאל אלא משום דכריו של רבי אלעזר:
מלא